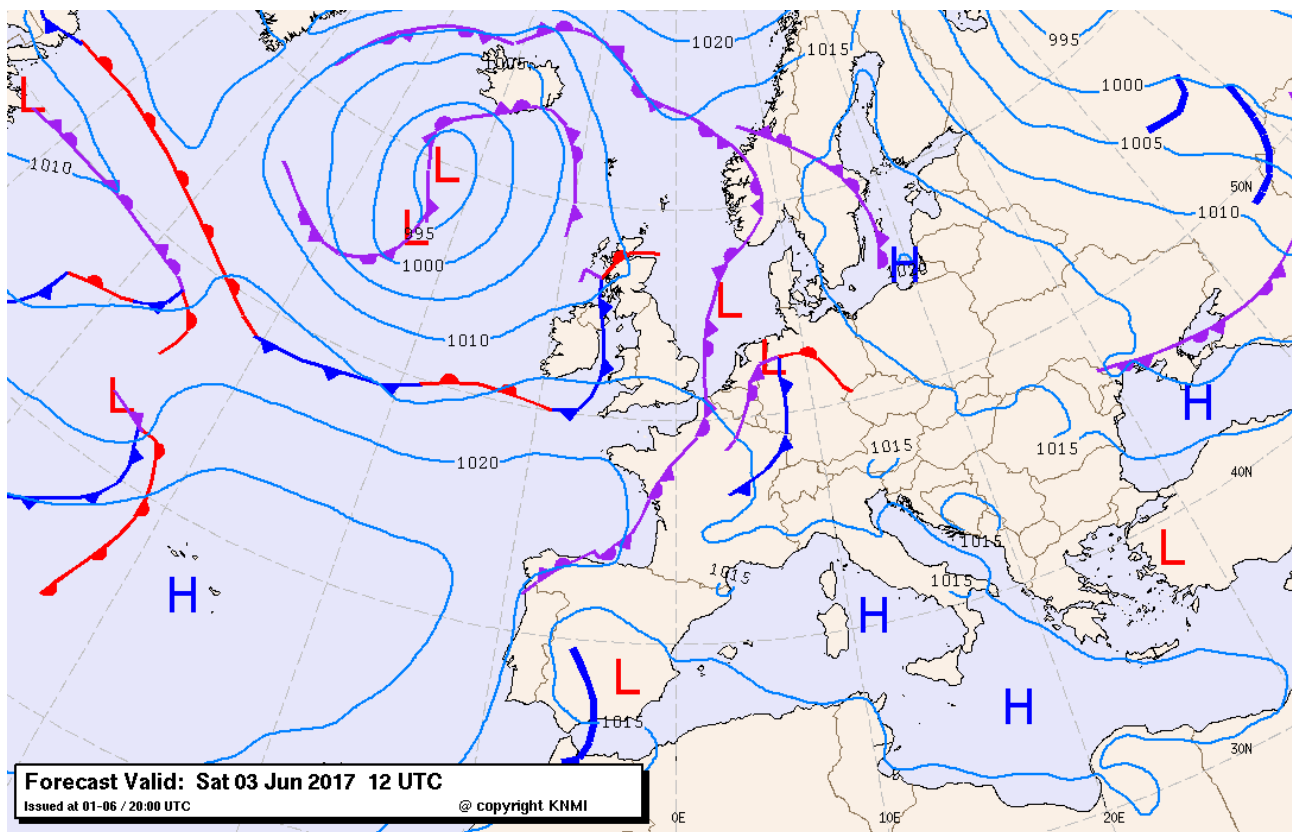

ZUIDOOST IS DE ONWEERSHOEK

Analyse van Henk: een wat rommelige weerkaart. Het hoog dat nu boven de Baltische ligt zorgde in de afgelopen dagen voor mooi weer, Maar helaas, daar komt een eind aan, aan de rand van het hoog vormt zich nu een lagedruk kern net ten oosten van ons. Flarden van occlusiefronten, nog van eerder actieve lagedrukgebieden boven de Atlantische Oceaan, worden aangezogen en zorgen samen met het warmtefrontje voor bewolking en mogelijk regen. De windrichting is voornamelijk (weer) zuidoost mogelijk later krimpand naar oost. Maar veel wind zal er niet zijn, 2 Bft als het mooi gaat. Het kan drukkend warm worden en er bestaat kans op onweer, dus goed uitkijken.

Het KNMI vindt er dit van: *overdag trekken de buien langzaam naar het noordoosten weg en in de loop van de middag wordt het op een enkele bui na droog. De zon komt ook af en toe tevoorschijn, al overheerst waarschijnlijk de bewolking. In de avond kan er in het zuidoosten wat regen vallen. Met een matige westelijke wind wordt het minder warm, langs de kust ongeveer 18°C en dieper landinwaarts nog rond de 23°C. (Bron: KNMI)*

ATTENTIE: merk op dat ik denk dat de wind (zuid)oost zal zijn, het KNMI denkt west! Dat wordt spannend morgen – wie had gelijk? Zie vraag 2!

Vragen over het huiswerk

Lezen H7: 7.2.6 t/m 7.3.14

1. Welke zeilvoering kunnen we toepassen bij een belaste en welke bij een onbelaste molen bij de huidige weersverwachting?
2. Het KNMI denkt dat de wind uit het westen zal komen en ik denk dat dat ZO/O zal zijn. We hebben vast beide een goede redenering, kun je proberen ze beide te geven?
3. Je molen staat met vier vollen de draaien. Je hebt bezoek en hebt die bui niet zien aankomen. Een eerste vlaag kondigt zich al aan. Gelukkig werkt je vang goed. Wat nu?
4. Waar of niet: je moet de molen nooit wegzetten op de wiggen?
5. Hoe kun je controleren of de vang nog voldoende bewegingsvrijheid heeft? En zo niet, wat moet er dan gebeuren?
6. Wat is "knaaien"?
7. Waardoor kan het komen dat het sabelijzer zo laag komt dat er zelfs een gat in de vloer moet worden gezaagd?
8. De vang loopt linksboven aan. Wat kan er aan de hand zijn en hoe is dit op te lossen?
9. Op welke roede ga je beginnen met zwichten bij dreigend te snel draaien van het gevlucht? Waarom?
10. Een collega molenaar vertelt je dat zijn evenaar raakt uitgewerkt. Wat is er aan de hand en wat kan hij doen?
11. Wat kun je zeggen over de stapeling van een spinnekop ten opzichte van de stapeling bij de molen van de Groote Polder?.
12. Waar zit de schotel bij een binnenkruier?
13. Hoeveel spouw-armen komen er maximaal voor in een bovenwiel?
14. Waarom bestaan er schietstaven?
15. Noem de zes zwichtstanden.

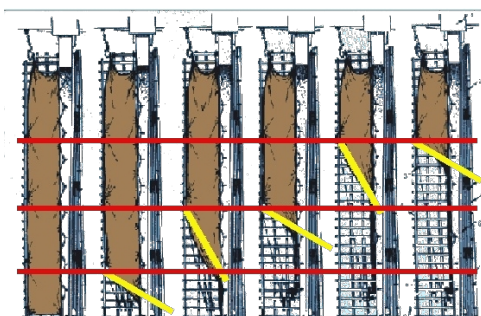
Antwoorden bij de vragen over het huiswerk

Lezen H7: 7.2.6 t/m 7.3.14

1. Welke zeilvoering kunnen we toepassen bij een belaste en welke bij een onbelaste molen bij de huidige weersverwachting?
Doe alles er maar voor wat er is. Mogelijk zal de molen draaien maar waarschijnlijk wil de vijzel niet rond dus water verplaatsen is er niet bij. Jammer, er wordt weer niets verdiend deze les.
2. Het KNMI denkt dat de wind uit het westen zal komen en ik denk dat dat ZO/O zal zijn. We hebben vast beide een goede redenering, kun je proberen ze beide te geven?
Het KNMI gaat denk ik uit van het laag ten westen van ons land, ik ga uit van het hoog boven de Baltische staten en het laag wat zich boven Duitsland vormt. We zullen zien wie gelijk krijgt, maar in deze situatie is het verschil tussen "het zuiden" en "het noorden" vaak bepalend. Het KNMI zit in Hilversum.
3. Je molen staat met vier vollen de draaien. Je hebt bezoek en hebt die bui niet zien aankomen. Een eerste vlaag kondigt zich al aan. Gelukkig werkt je vang goed. Wat nu?
Gewoon vangen. En dan schat je de situatie in. Ofwel je laat je molen gewoon staan zoals hij staat (met 4 vollen) - eventueel leg je hem aan de roedeketting. Met name het bovenste end staat dan pal in de wind en er worden grote krachten op uitgeoefend. Dan is het misschien beter toch nog een zeil weg te nemen. Dat lege eind moet je dan ook nog boven zien te krijgen, anders is het een zinloze actie. Je moet dan snel werken, de wind trekt vrijwel zeker nog verder aan. Dus hoef je het 'afhalen' van het zeil niet echt netjes te doen. Leeg is leeg. **Maar beter: zorg er gewoon voor dat je nooit in zo'n situatie terecht komt.**
4. Waar of niet: je moet de molen nooit wegzetten op de wiggen?
Niet waar! Eerder werd "wegzetten op de wiggen" als een "doodzonde" gezien. Men dacht dat het gewicht van de horizontale roede de wiggen in zou kunnen drukken en dat daardoor de boel los kon komen te zitten. We weten tegenwoordig wel beter. Maar pas op: als je HOUTEN roeden hebt is het een ander verhaal, dan kunnen de wiggen de roeden indeuken en komt de boel inderdaad los te zitten.
5. Hoe kun je controleren of de vang nog voldoende bewegingsvrijheid heeft? En zo niet, wat moet er dan gebeuren?
De vangbalk moet voldoende ver van de kapzolder blijven. Je kunt het controleren door op de vangbalk te gaan zitten, de vang moet dan kunnen 'veren' zonder dat de ezel gaat bewegen. Als dat niet meer zo is, of nog erger: de vang de zoldervloer raakt, dan moet de vang worden verstoken.
6. Wat is "knaaien"?
"Knaaien" is het knijpen van de vangbalk in / tegen de ezel, waardoor de werking van de vang verminderd. Vaak komt dit omdat de afronding van de vangbalk tegen de achterkant van de voorste hanger loopt.

7. Waardoor kan het komen dat het sabelijzer zo laag komt dat er zelfs een gat in de vloer moet worden gezaagd?
Dat kan komen door slijtage van de vangstukken. Met name bij wipmolens waar toch al weinig ruimte is voor de vangbalk / sabelijzer.
8. De vang loopt linksboven aan. Wat kan er aan de hand zijn en hoe is dit op te lossen?
Het kan zijn dat de vang wat versleten is en de vangbalk moet worden verstoken. Tijdelijk kan een dun plankje tussen de rust en rijklamp soelaas bieden totdat de vangbalk is verstoken.
9. Op welke roede ga je beginnen met zwichten bij dreigend te snel draaien van het gevlucht? Waarom?
Gebruikelijk is dat er begonnen wordt met zwichten op de zwakste roede maar bij gelijke sterkte de buitenroede (verste van de askop af).
10. Een collega molenaar vertelt je dat zijn evenaar raakt uitgewerkt. Wat is er aan de hand en wat kan hij doen?
Als de evenaar in één lijn komt met de ketting naar de vangbalk is hij "uitgewerkt". Het verlengen van de ketting van evenaar naar vangbalk is gewoonlijk de oplossing voor dit euvel.
11. Wat kun je zeggen over de stapeling van een spinnekop ten opzichte van de stapeling bij de molen van de Groote Polder?
Dat de stapeling groter is bij de spinnekop. Dat moet omdat het gevlucht anders bij de hoeken tegen het onderhuis aan zou slaan.
12. Waar zit de schotel bij een binnenkruier?
De schotel is een kruisvormige borgpen waarmee de doodketting op zijn plek wordt gehouden.
13. Hoeveel spouw-armen komen er maximaal voor in een bovenwiel?
Als er spouwarmen in een bovenwiel voorkomen zijn het er altijd vier. Ze vallen in paren om de twee kruisarmen heen, met een spouw (ruimte) er tussen.
14. Waarom bestaan er schietstaven?
Ter vervanging van een defecte staaf: het rondsel hoeft dan niet uit elkaar. De schietstaaf heeft maar 1 vierkant deel, de borging van de bovenkant gaat vaak via een metalen plaatje.
15. Noem de zes zwichtstanden.

Van links naar rechts:

1. volle,
2. duikertje,
3. lange halve,
4. halve,
5. hoge lijn
6. stomeindje

